

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КЛІНІЧНУ ОРДИНАТУРУ

(витяг з Постанови Кабінету Міністрів України № 12

від 29 січня 1998 року "Положення про клінічну ординатуру")

Клінічна ординатура є вищою формою підвищення кваліфікації лікарів-спеціалістів з певного фаху у вищих медичних закладах освіти III-IV рівнів акредитації, закладах післядипломної освіти та клінічних науково-дослідних інститутах, центрах, тощо.

Клінічна ординатура забезпечує **одержання лікарем вищої кваліфікації** на основі раніше здобутої освіти у вищому медичному закладі освіти III-IV рівнів акредитації і закладах післядипломної освіти та набутого досвіду практичної роботи лікарем-спеціалістом з певного фаху.

Основним завданням клінічної ординатури є поглиблення професійних знань, підвищення рівнів умінь та навичок лікаря-спеціаліста за його лікарським фахом.

Навчання в клінічній ординатурі проводиться з відривом від виробництва. Тривалість навчання складає для громадян України два роки, початок занять - 1 вересня.

Для іноземних громадян тривалість навчання в клінічній ординатурі може бути подовжено за дозволом Міністерства охорони здоров'я України ще на 1-2 роки.

Іноземні громадяни можуть за дозволом Міністерства охорони здоров'я України бути прийняті до клінічної ординатури **безпосередньо після закінчення вищого закладу освіти** і отримання кваліфікації спеціаліста "лікар".

Лікарі, які бажають вступити до клінічної ординатури, подають на ім'я ректора (директора) відповідного вищого закладу освіти (наукової установи) **наступні документи:**

- заяву;
- особисто заповнений листок з обліку кадрів;
- копію диплома про вищу освіту і присвоєння кваліфікації спеціаліста "лікар";
- копію сертифіката про присвоєння кваліфікації лікаря-спеціаліста з певної лікарської спеціальності;
- витяг з трудової книжки;
- список опублікованих наукових праць та винаходів і раціоналізаторських пропозицій (за наявності);
- виписку із протоколу засідання вченої ради вищого закладу освіти чи закладу післядипломної освіти з рекомендацією лікарю-інтерну на навчання в клінічній ординатурі (для осіб, які вступають до клінічної ординатури без необхідного стажу роботи лікаря за спеціальністю).

Кожен вступник до клінічної ординатури **проходить співбесіду** з членами приймальної комісії та **складає іспит з відповідної спеціальності**, у ході якого визначаються його знання та уміння з лікарської спеціальності та професійний рівень лікаря-спеціаліста.

Ректори (директори) вищих закладів освіти (наукових установ) щороку до 1 липня подають на затвердження до Міністерства охорони здоров'я України **протоколи засідань приймальної комісії** з обґрунтованими рекомендаціями про доцільність зарахування до клінічної ординатури всіх кандидатів і списки осіб, які брали участь у конкурсі до клінічної ординатури.

Міністерство охорони здоров'я України розглядає подані документи та повідомляє вищий заклад освіти (наукову установу) про **прийняте рішення** протягом 10 днів.

Зарахування до клінічної ординатури проводиться наказом ректора (директора) вищого закладу освіти (наукової установи) в п'ятиденний термін після одержання списків осіб, затверджених Міністерством охорони здоров'я України для зарахування до клінічної ординатури.

Кожному лікарю одночасно з його зарахуванням до клінічної ординатури ректором (директором) вищого закладу освіти (наукової установи) **призначається керівник** із числа докторів (кандидатів) наук або професорів (доцентів) - співробітників кафедри (відділу, лабораторії), де лікар проходить навчання в клінічній ординатурі. Керівник консультує клінічного ординатора з практичної та наукової проблематики, контролює виконання ним індивідуального навчального плану та несе особисту відповідальність за його якісну науково-практичну підготовку.

Підготовка клінічних ординаторів проводиться під керівництвом висококваліфікованих спеціалістів за індивідуальним планом, який розробляється завідувачем кафедрою (відділом, лабораторією), враховуючи при цьому специфіку подальшої роботи клінічного ординатора, і затверджується ректором (директором) вищого закладу освіти (наукової установи). Індивідуальний план підготовки клінічного ординатора затверджується не пізніше ніж через місяць з моменту його зарахування до клінічної ординатури.

Індивідуальний план підготовки лікаря в клінічній ординатурі складається в трьох примірниках, із яких один примірник направляється в особову справу клінічного ординатора, що зберігається у відділі науки вищого закладу освіти (наукової установи), другий примірник зберігається на кафедрі (у відділі, лабораторії), третій примірник знаходиться у клінічного ординатора.

Індивідуальний навчальний план підготовки в клінічній ординатурі з конкретного лікарського фаху включає в себе вивчення основної спеціальності, **низки суміжних клінічних дисциплін**, медичної статистики, клінічної біохімії та фармакології, медичної генетики тощо.

За час навчання в клінічній ординатурі лікарі повинні у встановлені терміни:

- повністю виконати **індивідуальний навчальний план**;
- оволодіти **сучасними методиками профілактики, діагностики, лікування захворювань**, відповідно до профілю клінічної ординатури;
- оволодіти **методиками проведення основних науково-практичних досліджень**;
- оволодіти **необхідними практичними навичками та професійною майстерністю** з відповідного лікарського фаху;
- систематично **звітувати про хід виконання індивідуального плану підготовки** клінічного ординатора на засіданні кафедри (відділу, лабораторії) вищого закладу освіти (наукової установи), (вченій раді факультету наукової установи);
- виконувати **правила внутрішнього трудового розпорядку** закладу освіти (наукової установи).

Особи, які навчаються в клінічній ординатурі, **мають право**:

- користуватися навчально-виробничою, науковою, культурно-спортивною, оздоровчою базою вищого закладу освіти (наукової установи);
- на отримання всіх видів наукової інформації і консультування у всіх питаннях їх лікувально-діагностичної роботи;
- брати участь через виробничі наради кафедри в обговоренні питань, що стосуються клінічної ординатури;
- на безпечні і нешкідливі умови навчання та праці;

- на забезпечення житлом в гуртожитку під час навчання у вищому закладі освіти (науковій установі);
- на інші права згідно з чинним законодавством.

Клінічні ординатори в межах робочого часу виконують лікувально-діагностичну роботу в профільних відділеннях, на яких базується клініка, **в обов'язі 25 відсотків від розрахункової норми навантаження лікаря відповідної спеціальності**, що передбачається індивідуальними планами їх підготовки, без доплат до стипендії.

Клінічні ординатори **зобов'язані відвідувати** лекції, клінічні обходи завідувача кафедри (відділу, лабораторії), клінічні і патолого-анатомічні конференції, засідання наукових товариств, брати участь у розтинах померлих хворих, працювати в лікарсько-консультативних комісіях, вивчати спеціальну літературу.

Клінічні ординатори залучаються до науково-дослідної та науково-практичної роботи кафедри (відділу, лабораторії):

- складають реферати з окремих тем, огляди спеціальної літератури;
- описують окремі випадки з клінічної практики, демонструють хворих на лікарських конференціях, засіданнях науково-практичних товариств.

Клінічні ординатори **двічі на рік звітують про виконання індивідуального плану підготовки** на засіданні колективу кафедри (відділу, лабораторії). Відповідальний за підготовку клінічних ординаторів у вищих закладах освіти (наукових установах) один раз на рік доповідає вченій раді вищого закладу освіти, факультету (наукової установи) про роботу з клінічними ординаторами.

Особи, які **без поважних причин протягом двох тижнів із дня початку занять не прибули до місця навчання**, підлягають за погодженням із Головним управлінням закладів освіти Міністерства охорони здоров'я України відрахуванню з клінічної ординатури наказом по вищому закладу освіти (науковій установі).

Клінічні ординатори, які **не виконали індивідуальні плани без поважних причин у встановлені терміни**, відраховуються з клінічної ординатури наказом ректора (директора) вищого закладу освіти (наукової установи) за погодженням з Міністерством охорони здоров'я України.

Відрахування з клінічної ординатури також здійснюється в інших випадках, передбачених п. 66 "Положення про державний вищий заклад освіти", затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 № 1074.

Переведення клінічного ординатора з одного вищого закладу освіти (наукової установи) в інший здійснюється за дозволом Головного управління закладів освіти Міністерства охорони здоров'я України і за згодою ректорів (директорів) вищих закладів освіти (наукових установ).

Клінічні ординатори, які виявили здібності до науково-дослідної роботи, можуть бути рекомендовані вченою радою вищого закладу освіти (наукової установи) **до участі в конкурсі в аспірантуру** після закінчення навчання в клінічній ординатурі.

Клінічні ординатори на останньому місяці свого навчання в разі успішного виконання індивідуального плану і наявності необхідного стажу практичної роботи можуть скласти іспит у закладах (факультетах) післядипломної освіти з метою проведення **атестації на присвоєння (підтвердження) відповідної кваліфікаційної категорії без проходження передатестаційного циклу**. Лікарям, які успішно склали цей іспит, закладом (факультетом) післядипломної освіти видається свідоцтво встановленого зразка з рекомендацією про присвоєння відповідної кваліфікаційної категорії.

Термін навчання в клінічній ординатурі зараховується лікарю **до його загального трудового стажу та стажу роботи за фахом**.

Лікарям, які закінчили навчання в клінічній ординатурі, вищим закладом освіти (науковою установою) видається свідоцтво за встановленою формою.